

om fornødent også skal gives klagevejledning, når afgørelsen meddeles mundtligt.

I § 32 foreslås en udtrykkelig bestemmelse, hvorefter patienten ved enhver anvendelse af tvang skal vejledes om adgangen til at påklage indgrebet. Ved tvangsendlæggelse og tvangstilbageholdelse skal patienten vejledes om adgangen til domstolsprøvelse, jf. forslaget § 34, herunder om fristen på 4 uger i retsplejelovens § 469, stk. 4. En sådan vejledningspligt følger også af forvaltningslovens § 26. I forbindelse med tvangsbehandling, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt og beskyttelsesfiksering skal patienten vejledes om adgangen til at påklage de pågældende indgreb til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn, jf. lovforslagets § 35.

Det er ikke i bestemmelsen fastlagt, hvornår klagevejledningen skal gives. Dog skal klagevejledning altid gives, før beslutning om tvangsbehandling effektueres, såfremt der er mulighed for opsættende virkning, jf. § 32, stk. 3.

En udnyttelse af klageadgangen har i almindelighed ikke opsættende virkning, jf. § 32, stk. 2. Dog gælder der en særregel ved tvangsbehandling, jf. § 32, stk. 3.

Til kapitel 10

Domstolsprøvelse og klageadgang

Til §§ 34 og 35

Sager vedrørende tvangsendlæggelse og tvangstilbageholdelse indbringes efter anmodning fra patient eller patientrådgiver direkte for byretten i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a uden forudgående administrativ klagesagsbehandling.

Sagen skal indbringes for retten af den myndighed, der har besluttet frihedsberøvelsen eller nægtet at ophæve den, jf. retsplejelovens § 469, stk. 1. Ved besluttende myndighed forstås i denne forbindelse sygehusmyndigheden, normalt amtskommunen, som arbejdsgiver for den overlæge, der i medfør af § 9, stk. 2, eller § 10, stk. 3, har truffet bestemmelse om frihedsberøvelse. Sygehusmyndigheden skal indbringe sagen inden 5 søgnedage efter, at klagen er rejst, ledsaget af de fornødne oplysninger, lægeerklæring, redegørelse for klagen m.v. Parter under sagen er sygehusmyndigheden og patienten, jf. retsplejelovens § 470, stk. 1. Byrettens afgørelse kan ankes til landsretten.

Godkender retten, at patienten tvangstilbageholdes, kan spørgsmålet om udskrivning først på ny begæres forelagt for retten, når der er forløbet 2 måneder efter rettens afgørelse. Har sagen været

anket til landsretten, regnes fristen fra landsrettens dom.

Den foreslåede frist på 2 måneder, der indebærer en halvering af den tilsvarende frist i 1938-loven på 4 måneder, gælder kun, når der er spørgsmål om en fornyet domstolsprøvelse af den samme frihedsberøvelse. Dette forudsætter, at samme frihedsberøvelse opretholdes i mere end 2 måneder, hvilket kun sjældent forekommer. Fristen gælder derimod ikke, hvis der er tale om en ny frihedsberøvelse, ligesom den heller ikke begrænser adgangen til at anmode overlægen om at tage stilling til spørgsmålet om fortsat frihedsberøvelse, jf. § 10, stk. 3.

Efter forslaget § 35 indbringes afgørelser om tvangsbehandling, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt samt beskyttelsesfiksering for Sundhedsvæsenets Patientklagenævn, som behandler sagerne i overensstemmelse med reglerne i kapitel 3 i lov nr. 397 af 10. juni 1987 om sundhedsvæsenets centralstyrelse m.v.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger under pkt. 7. og til betænkning nr. 1109/1987, side 102-104.

Til kapitel 11

Særlige regler om anbringelse af ekstraordinært farlige personer

Til §§ 36 og 37

Efter de gældende bestemmelser i sindssygelovens § 10, sammenholdt med § 3 i lov nr. 123 af 29. april 1913 om opførelse af et sindssygehospital og en dertil knyttet sikringsanstalt på Sjælland, har Justitsministeriet en adgang til at træffe bestemmelse om anbringelse af ekstraordinært farlige sindssyge mænd på sikringsanstalten. Denne særlige adgang til i helt ekstraordinære tilfælde at udfærdige de såkaldte farlighedsdekreter, der i perioden 1974-1984 ikke har været anvendt i mere end 8 tilfælde om året, foreslås opretholdt med en sproglig præcisering og således, at der som en yderligere retsgaranti indføres obligatorisk efterfølgende domstolsprøvelse af Justitsministeriets afgørelse om anbringelse.

I praksis anvendes farlighedsdekreter navnlig over for personer, der opholder sig på psykiatrisk afdeling i henhold til en strafferetlig foranstaltning efter straffelovens § 68. Bestemmelse om anbringelse på sikringsanstalten kan dog også træffes over for andre personer, der opholder sig på psykiatrisk afdeling, uanset om de er frihedsberøvede eller frivilligt indlagte. Det forekommer i sjældne tilfælde, at farlighedsdekret afsiges over for perso-